

Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram ett förslag på ett antal arter i flera olika organismgrupper för Vellinge kommun som kan definieras som kommunala ansvarsarter. De kriterier som använts för att välja ut ansvarsarterna grundar sig i att arterna är nationellt rödlistade, att de bör kunna användas i kommunal naturvård, att de bör kunna gynnas av att riktade åtgärder genomförs samt att arterna bör kunna fungera som paraplyarter för flera andra arter och biotoper. Man får nämligen inte glömma bort att gynnas en sällsyntare art så finns det många andra vanligare arter i samma livsmiljö som också gynnas.

Kommunala ansvarsarter för Vellinge kommun

VU= Sårbar

NT= Nära hotad

EN= Starkt hotad

CR= Akut hotad

Kärlväxter:

Selleri (*Apium graveolens*) (CR)

Selleri är en tvåårig, kal, starkt doftande ört med parbladiga blad och små grönvita blommor i flockar. Första året bildas bara en kraftig bladrosett och påföljande år utvecklas stjälkar varpå arten går i blom. Stjälken kan bli upp till åtta decimeter hög och är upprätt, färad och har ofta kortskaftade blomflockar i bladvecken. De blanka bladen är parbladiga med breda, ojämnt sågtandade småblad, de nedre bladen har flera bladpar medan de övre vanligen bara har ett bladpar. Selleri blommar i juli-augusti med små vita blommor som sitter i flockar. Blomflockarna saknar både allmänna och enskilda svepen. Frukten är liten, äggformad och något plattad från sidorna. Delfrukterna har fem, vanligen vågiga åsar. Vildtypen av selleri förekom fram till 1980-talet sällsynt som vildväxande på strandängar i Skåne, men tycks nu vara försvunnen. Odlad selleri kan tillfälligt påträffas förvildad. (Artfakta).

Stinkmålla (*Chenopodium vulvaria*) (EN)

Stinkmålla är en ettårig, lågväxt ört. Blad och stjälkar är klädda med talrika oljerika korn, och växten avger vid beröring en stark, synnerligen oangenäm lukt som erinrar om ruttan fisk. Stjälkarna är greniga och vanligen nedliggande. Bladen är rombiska, grågröna på ovansidan och vitmjöliga på undersidan, bladkanten är helbräddad. Stinkmålla blommar från juli till september med små och ansenliga blommor som sitter i gråaktiga gyttringar i grenspetsarna. Blomman har fem hylleblad som är smalt kölade. Fröna är mattsvarta. Stinkmålla kan knappast förväxlas med andra arter, dess obehagliga lukt och de små rutformade bladen är karaktäristiska för arten. Stinkmålla var under 1700-talet spridd på flera håll i Sydsverige, men är numera mycket sällsynt.

Den förekommer regelbundet endast i sydligaste Skåne där den växer på gator och gårdar samt i trädgårdar (Artfakta).

Flikstånds (*Senecio erucifolius*) (EN)

Flikstånds är en högväxt flerårig ört. Stjälken kan bli upp till en meter hög och är något ullhårig upptill. Bladen är djupt och upprepat parflikiga, med smal spetsig ändflik och smalt lansettlika, spetsiga sidoflikar med inrullande kanter. De har ganska fast konsistens och är inte sällan ullhåriga på undersidan. Flikstånds blommor i augusti-september. Blomkorgarna sitter många tillsammans i kvastlika samlingar, de har gula strålblommor och är, med dessa inräknade, nästan två centimeter breda. Holkfjällen omges av fyra till sex ytterholkfjäll som är hälften så långa som holkfjällen. Strålblommorna är knappt en centimeter långa och är gula liksom diskblommorna. Frukten är två millimeter lång, korthårig med hårpensel. Flikstånds känns igen på de djupt parflikiga bladen med smala spetsiga flikar. Arten är mycket sällsynt och förekommer bara på ett fåtal platser i södra Skåne (Artfakta).

Smal käringtand (*Lotus tenuis*) (VU)

Smal käringtand är en flerårig ört som kan bli upp till tre decimeter hög och har tunna stjälkar med strödda parbladiga blad. Bladen har två bladpar och ett uddblad, småbladen är smalt lansettlika, spetsiga och minst fyra gånger så långa som breda. Smal käringtand blommor i juni-juli med gula, ganska smala blommor som sitter enstaka eller i fåblommiga flockar. Frukthaljorna är långa och smala. Smal käringtand är till alla delar spädare än käringtand (*L. corniculatus*), den senare kan också skiljas genom sina bredare småblad och mer rikblommiga flockar. Smal käringtand är en sällsynt sydvästlig art som förekommer från Skåne till Bohuslän. Den växer på strandängar nära havet (Artfakta).

Svampar:

Hög jordstjärna (*Geastrum fornicatum*) (EN)

Hög jordstjärna är en marklevande så kallad buksvamp. Den unga fruktkroppen är underjordisk, rundad och dess yta är täckt av vidhäftad sand och humus. Den mogna fruktkroppen växer ovan jord och är 4,5–7 cm hög. Den består av 4–5 stående, och upptill förenade flikar (exoperidiet) och av en mer eller mindre klotformig, kortskaftad sporbehållare (endoperidiet) fästad på exoperidiets mitt. Det yttersta av exoperidiets tre lager blir kvar som en nedsänkt skål i marken (under fruktkroppen) och vid dess kanter är exoperidieflikarnas spetsar fästade. Exoperidiets köttiga lager är först ljus men blir så småningom mörkbrunt. Endoperidiet är mörkbrunt och har en toppställd mynning som inte är avgränsad mot den omgivande endoperidieväggen. Fruktkroppar kommer på hösten (Artfakta).

Fältjordstjärna (*Geastrum campestre*) (EN)

Fältjordstjärna är en marklevande röksvamp och är en höstsvamp. Den unga fruktkroppen är underjordisk, 1–2,5 cm bred, rundad, och dess yta är täckt av vidhäftad sand och humus. Den mogna fruktkroppen växer ovan jord och består av en 1,5–4 cm bred, stjärnlikt uppsprucken del (exoperidiet) med 6–11 flikar och en kortskaftad rökboll. Flikarna är i färskt eller fuktigt tillstånd utbredda på marken eller så tillbakaböjda att endast spetsarna vidrör marken. I torrt tillstånd är flikarna böjda eller rullade mot rökbollen. Skiktet på exoperidiets insida är motståndskraftigt, först ljus och så småningom mörkbrunt. Rökbollen är 5–15 mm bred och har ett väl avgränsat, koniskt, veckat och toppställt mynningsområde. Dess vägg är vanligen sträv av små vårtor, gråaktig eller brunaktig (Artfakta).

Fåglar:

Sydlig kärrsnäppa (*Calidris alpina schinzii*) (CR)

Kärrsnäppan är en av de vanligaste vadararterna och används ofta som referens vid bestämning av de andra *Calidris*-arterna. Är i storlek som en stare. Gamla fåglar i häckningsdräkt är omisskännliga med sin distinkt avsatta svarta bukfläck. Hanarna är mindre och har kortare näbb än honorna. Den sydliga rasen *schinzii* skiljer sig från nominatrasen *alpina* på att bukfläcken är mer eller mindre uppluckrad, ibland så att bara några enstaka svarta fläckar finns på buken. Vid direkt jämförelse är den sydliga även mindre, slankare, mer kortnäbbad och oftast mindre färggrann. Relativt enkel att bestämma även i de andra dräkterna, men en fallgrop finns hos de unga sydliga kärrsnäpporna. Kombinationen av kort och ibland ganska rak näbb, diffust gulbrunt ansikte och svagt markerade fläckar på kroppssidorna gör att juvenila sydliga kärrsnäppor kan ge ett lite främmande intryck. Det har hänt att de har bestämts till andra, mer exotiska arter. Den sydliga kärrsnäppan är knuten till öppna och blöta gräsmarker. I Sverige häckar den numera nästan enbart på betade havsstrandängar. I Skåne har beståndet minskat från 75 till 20 par 2000–2010. Vintern tillbringas den sydliga kärrsnäppan främst i norra och nordvästra Afrika (Artfakta).

Groddjur:

Grönfläckig padda (*Bufo viridis*) (VU)

Storleken hos vuxna djur är upp till 10 cm. Honan är störst; hanen sällan över 7,5 cm. Ryggsidan vackert grönmarmorerad med stora oregelbundna fläckar på ljusgrå till gråbrun eller ljus oliv grundfärg. Ögats iris är grön eller gröngul. Välutvecklade parotidkörtlar som ofta är bredare i främre delen. Längre bakextremiteter än våra övriga paddarter. Den har enkla tåledesknutor på bakfoten och simhuden når cirka halvvägs till längsta tån. Könen skiljes vanligen genom hanens mindre kontrastrika färger på ryggsidan (Artfakta).

Strandpadda (*Epidalea calamita*) NT

Vår minsta padda. Vuxna djur (bägge könen) blir upp till 7,5 cm i kroppslängd. En satt art med kort nos, korta bakben och starkt reducerad simhud på bakfötterna. Pariga tåledsknutor finns under längsta baktån hos nästan alla individer. Relativt korta och nästan parallella parotidkörtlar. Karakteristiskt för strandpaddan är den gula strimman längs ryggens mitt. Ryggsidans färg är grå-, oliv- eller grönmarmorerad och hos vissa individer kan ibland ryggstrimman helt eller delvis saknas. Ögats iris är grön eller guldfärgad. Hanen skiljes lättast från honan genom den veckade struphuden, som under parningstiden är blå- eller lilafärgad och kan blåsa upp till en volym av nästan kroppens storlek. Genom denna resonansförstärkning blir lätet starkt och i korus är det hörbart till cirka 4 km avstånd (Artfakta).